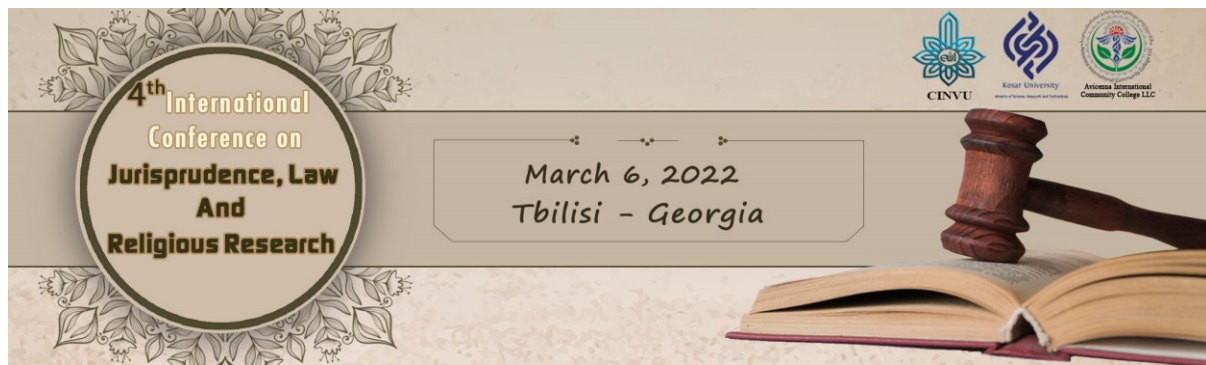

مسئولیت مدنی ناشی از ژن درمانی در حقوق ایران

عبدالرحیم مدرسی^۱، لیلا ملاحسنی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته فقه و مبانی اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، (نویسنده مسئول)

۲- کارشناسی روانشناسی عمومی

چکیده

یکی از حوزه‌های تحقیقات ژنتیک ژن درمانی است که در سال‌های اخیر روبه توسعه و پیشرفت بوده است، از پروژه عظیم ژنوم انسانی تا مسأله ژن درمانی مانند هر خدمت دیگری به جامعه بشری محتاج قانونمندی است. مسائل حقوقی ناشی از ژن درمانی جزء مسائل مهم روز در زمینه حقوق زیست فناوری و حقوق زیست پزشکی می باشد که با توجه به رشد روزافزون تکنولوژی‌های ژنتیک دارای اهمیت دو چندان است. توسعه روش‌های درمانی پیامدهای حقوقی جدی را نیز در پی داشته است. یکی از مهم ترین چالش‌های حقوقی مطرح در حوزه ژن درمانی این است که آیا قواعد عمومی و نظام سنتی مسئولیت مدنی می‌تواند ضمانت اجرایی مناسب برای جبران خسارات ناشی از کاربرد ژن درمانی باشد یا اینکه تعیین نظام مسئولیت مدنی ویژه‌ای در خصوص ژن درمانی ضروری است. با توجه به این مسأله پژوهش حاضر با هدف تبیین مسئولیت مدنی ناشی از ژن درمانی به صورت توصیفی و تحلیلی با استفاده از منابع کتابخانه‌ای انجام گرفت. با استناد به قانون ایمنی زیستی، اسناد بین المللی مرتبط با تحقیقات ژنتیک، قانون مسئولیت مدنی و قانون مجازات اسلامی، به تعیین مبنای مسئولیت مدنی حاکم بر ژن درمانی پرداختیم؛ در حوزه کاربرد ژن درمانی نظام مسئولیت مدنی بیشتر مبتنی بر تقصیر است. جبران خسارت و نحوه جبران خسارت ناشی از ژن درمانی با توجه به نوظهور بودن این حوزه بسیار مهم و حیاتی است. مسئولیت مدنی هم در ارتباط با زیان‌دیده، هم در ارتباط با واردکننده زیان و هم در ارتباط با جامعه هدف‌ها و کارکردهای خاص دارد. جبران خسارت به صورت پرداخت مبلغی پول، هرچند مهم ترین هدف مسئولیت مدنی در ارتباط با زیان‌دیده است، تنها هدف نیست و در کنار آن رفع تجاوز نسبت به حقوق خواهان و جلوگیری از ورود خسارت به وی در آینده نیز مطرح است.

کلمات کلیدی: تحقیقات ژنتیک، ژن درمانی، شبیه سازی، ژنتیک درمانی، اطلاعات ژنتیک